

TRADICE

● Nejslavnější lidovou slavností bývají hody – v září václavské s krojovaným průvodem v Jalubí, v říjnu v Osvěti-manech, Zlechově nebo Boršicích a v listopadu martinské v Buchlovicích.

● Celostátní význam má celonárodní pouť na Velehradě, která se koná při příležitosti Dne slovanských věrozvěstů. Tisíce lidí (nejen věřících) zamíří k velehradské bazilice i letos. Poutí začíná oficiálně v úterý (5. července) ráno,

v předvečer nicméně okolí rozestí Koncert lidí dobré vůle, na němž vystupují každý rok hudebníci různých žánrů.

Program je možné najít na: www.velehrad2005.cz

ŘEMESLA A SUVENÝRY

Nejnámějším řemeslným výrobkem Chřibů je keramika. V Tupesích, vesnici poblíž Velehradu, se vyrábí pestře malované talíře, hrnky či misky tak dlouho, že jsou známy daleko za hra-

nicemi Slováků. V obci i dnes působí řada menších keramických dílen, například v domě č.p. 118, který je zároveň památkou lidové architektury a slouží jako místní skanzen.

→ Již kříž s papežským znakem na nádvoří klášterního komplexu předznamenává, že nejde o ledajaký kostel. Ač se při vstupu do baziliky každému skoro zatají dech, teprve pod vysokou klenbou vynikne její velkolepost. Klenotem kostelní výzdoby jsou dřevěné chórové lavice vyřezané okolo roku 1700, malby a sochy vyhotovili přední umělci doby – např. Ignác Raab, František Řehoř Eckstein či Paolo Pagani.

Původní románská bazilika patřila k největším stavbám v českých zemích. I tady ovšem v neklidném 15. století zaúřadovaly pochodně husitů a dalších sto padesát let zůstal klášterní komplex v troskách. Nákladná barokní přestavba trvala s přestávkami sto let.

Výzdobou kláštera se obvyčejný návštěvník pokochat nemůže, už léta v něm sídlí ústav pro duševně a tělesně postiže-

né. Představu o stavební vývoji si za to může udělat v podzemí – v lapidáriu pod bazilikou, které schraňuje zachované sochařské fragmenty.

Brdská rozhledna

Poslední kroky obdivovatele Chřibů mohou vést na jejich nejvyšší vrchol. Do výšky 586 nadmořských metrů se vypíná kopec Brdo s novou kamennou rozhlednou. Z posledního patra třiatřicet metrů vysoké věže přehledně návštěvník všechny hřebeny buchlovských kopců, uvidí hrad Buchlov z netradičního úhlu. A také se před ním otevře krajina Kroměřížska a úrodné údolí Slovácka uzavřené v dále pohorím Bílých Karpat.

Dnešní stavba stojí na stejném místě jako do 70. let dřevěná rozhledna. Základní kámen byl položen 28. října 2001. ●

KAMILA MACHALOVÁ

Chřiby a spíše jejich okolí

Chřiby nejsou právě lokalitou na kolo. Ale v jejich okolí lze za den projet a poznat mnoho kulturních památek. Popsaná trasa se s výjimkou úseku mezi Buchlovicemi a rozcestím u Starých Hutí drží vyznačených cyklotras, zato neznačený úsek vede po velmi frekventované komunikaci. Míst k občerstvení je po trase dostatek.

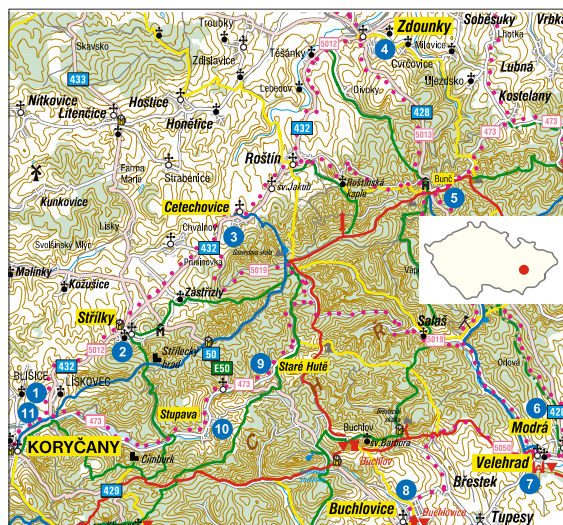
Z Koryčan vyjedeme s cyklotrasou 5012 po dosti frekventované silnici č. 432, dlouho stoupáme na úbočí Chlumu a pak sjedeme do Střílek (4,5). Největší pozornost zde zaslouží architektonicky mimořádně hodnotný soubor barokního hřbitova s kaplí a bohatou sochařskou výzdobou. Původně renesanční zámek s kašnou a figurální plastikou Neptuna byl přestavěn počátkem 19. století a leží v pěkném parku s památnými stromy dřínem a bukem lesním červenolistým. Silnice dál klesne k potoku Litava a pak zvolna stoupá se závěrečným sjezdem do Cetechovic (10). Na místě tvrze byl v polovině 18. století postaven hodnotný rokokoklasicistní zámček a starší kostel Navštívení P. Marie přestaven v polovině 19. století. Obec byla známa těžbou a opracováním načervenalého mramoru. Silnice zvolna klesá kolem osa-

mělého gotického hřbitovního kostela sv. Jakuba do Roštína, vzdaluje se lesu a při potoku Kotojedka nás přivádí do Zdounek (20), které se proslavily za války podporou partyzánů. Najdeme zde barokní zámek a původně gotický, mnohokrát upravovaný kostel Nejsvětější Trojice s cennými obrazy. Na křižovatce cyklotras se dáme doprava po 5013 a na chvíli vjedeme do Přírodního parku Chřiby. Stoupající – v závěru ostře – silnice nás vyvede na Bunč (26,5), rekreační středisko s obnovenou turistickou chatou, která byla vypálena v roce 1945 v souvislosti s partyzánskou činností. Následu-

je krásný úsek převážně sjezdu, nejprve po silnici a pak po lesní cestě při potoku k rozhledně Modrá a pak do vlastní Modré (37). Na dohled odtud – to jsme přešli na cyklotrasu 5050 – je Velehrad (38), významné poutní místo, spojené s Velkomoravskou říší a cyrilometodějskou tradicí. Stoupáme pohlíní a lesními cestami pod vrchol Chabáně k památnému sekvojovci obrovskému a dál po silnici do obce Břestek s lidovými stavbami a přes vršek do Buchlovic (47) se zámek z 18. století a parkem. Pak nás čeká nevyznačený úsek po velmi frekventované silnici E 50, který nás (kolem odbočky vpravo na hrad Buchlov) vyvede na rozcestí u Starých Hutí (55). Zde s červenou pásovou cykloznačkou po cyklotrase 473 odbočíme po vedlejší silnici doleva do Stupavy (56,5). Čeká nás důsledně chřibský, zvolna sjezdový závěr po místní komunikaci kolem Kyjovky a vodní nádrže Koryčany do cílových Koryčan (65).

JAN STRÁSKÝ

Autor je místopředsedou Klubu českých turistů, bývalý ministr a premiér

MAPA: © KARTOGRAFIE PRAHA

TRASA: 1. Koryčany – 5012: 2. Střílky (4,5) – 3. Cetechovice (10) – 4. Zdounky (20) – 5013: 5. Bunč (26,5) – 6. Modrá (37) – 5050: 7. Velehrad (38) – 8. Buchlovic (47) – po silnici bez značky: 9. Staré Hutě, kříž. (55) – 473: 10. Stupava (56,5) – 11. Koryčany (65)

MAPY: Bílé Karpaty, Chřiby, turistická mapa 1:100 000, edice Kartografie Praha č. 29 Chřiby, Bílé Karpaty a Vizovické vrchy, cyklomapa 1:100 000, edice KČT č. 26